

...I PRÓBA RACJONALNEGO GOSPODAROWANIA TERENEM UPRZEMYSŁAWIANYM

Obszar występowania złóż węgla na Lubelszczyźnie wg przeprowadzonych rozważań geologicznych wynosi 4 tys. km². Węgiel znajduje się przede wszystkim na pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim — terenie o specyficznych i ważnych przyrodniczo wyróżnikach. „Jest tu jedyna w Europie tak ostro zarysowana granica pomiędzy pasem nizin północnoeuropejskich oraz strefą wyżyn i starych gór. Jest tu zarazem jedyny w Polsce i tak dobrze wykształcony typ krajobrazu krasowego. Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie stanowi jedyną grupę jezior poza zasięgiem ostatniego zlodowacenia. Ze względu na sporą ilość rzadkich gatunków flory, obszar ma pod tym względem znaczenie w skali europejskiej”. Nie mówiąc już o walorach krajoznawczych i rekreacyjnych. Optymizmem więc napawać mogą plany ochrony środowiska przyrodniczego tego obszaru przedstawione przez Franciszka Malinowskiego w „Aurze” nr 1 z 1978 r. „Lubelskie środowisko naukowe przystąpiło do prac oceniających walory środowiska, a także prognozujących zmiany, na tym tle stawiając wnioski w sprawie ochrony naturalnych wartości terenu. Prace te wykonano w trzech etapach. Pierwszy obejmował szczegółową analizę środowiska przyrodniczego i krajobrazu, na podstawie której opracowano syntetyczną charakterystykę środowiska. Zakończeniem tego etapu było dokonanie waloryzacji obszaru według kryteriów ochrony konserwatorskiej i dla potrzeb rekreacyjnych. W etapie drugim przeanalizowano zmiany, jakie zaszły w środowisku przyrodniczym i krajobrazie badanego obszaru. Na podstawie wyników uzyskanych w dwóch pierwszych etapach lubelscy naukowcy wykonali projekty zabezpieczenia najcenniejszych terenów przed zniszczeniem (...) Dotychczas najwięcej szkód w tym rejonie spowodował powstały przed laty kanał Wieprz — Krzna, który w sposób istotny naruszył stosunki wodne, szczególnie wrażliwe na tym obszarze. Oczywiście trudno dziś określić szczegółowe zmiany, jakie mogą wystąpić w środowisku przyrodniczym Zagłębia. Zależać to będzie od różnych czynników. Znaczenie mieć będzie przede wszystkim sposób eksploatacji, liczba i rozmieszczenie kopalń. Na podstawie dotychczasowych badań można wymienić korzystne ułożenie pokładów lubelskiego węgla, co umożliwi rozbudowę podziemnych korytarzy przy ograniczeniu liczby szybów (...). Rozwój górnictwa stanowić też będzie bodziec dla przemysłu, w tym energetycznego. Warto też przypomnieć, że było już sześć wariantów lokalizacji przyszłej elektrowni podważanych przez ludzi odpowiedzialnych za ochronę środowiska. Chodzi bowiem o odpowiednie rozmieszczenie w przestrzeni obiektów uciążliwych w celu ochrony terenów specjalnie cennych i mało odpornych. W tej chwili istnieje w Lubelskim Zagłębiu Węglowym 9 rezerwatów przyrody. Istnieje też projekt utworzenia parku narodowego. Mało jest natomiast lasów chronionych, pomników przyrody. Trzeba też zastanowić się nad tworzeniem parków krajobrazowych i terenów chronionego krajobrazu. Póki nie za późno”.